

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Եկեմք ի բանակի ենթասպաներէն Ահմէտ Էֆէնտի (միւլադիմը սանի) հրամանաւ ծննդավայրը գացած, բազում ժամանակ չվերադարձած և պաշտօնական ազդարարութեան ալ անստատած ըլլալուն համար, կայսերական հրամանաւ զինուորական կարգէ ու աստիճանէ աքսորուած է:

— Հայէս զրկուած կրետացի գաղթականաց բնակութեան համար պէտք եղած գումարն՝ 20 հազար 600 լիրա՝ գաղթականաց յատկացեալ թղթագրողի հասոյթէն վճարել հրամայուած է:

— Երկրի նամակատան տնօրէն Րիֆատ Էֆէնտի որ 40000 զրդ իւրացունելուն համար բանտարկուած էր, երկու ժամտարմա տասնապետաց օգնութեամբ բանտէն փախած ըլլալով՝ ժամտարմայք դատի ենթարկուած էր:

— Պէյրութի բանտին մէջ բանտարկուող ոմանք կուռի բռնուած ըլլալով՝ կուսակալին խնդրն պաշտօնատուներ գացեր, ինքը քններ, բանտին վերակացուն բանտարկել տուեր, քննութեան ենթարկել, և կուռին պատճառ եղողներուն համար խիստ պատիժներ տնօրինել հրամայել է:

— Այնթապի Արսա ըսուած շուկային մէջ, անցեալ շաբաթ գիշեր, խանութ մը մէջ հրդեհ պատահելով՝ երեք թիւի բաժնուէր, և 400 չափ տուն, խանութ և այլ շէնքեր այրեցաւ: Բազմաթիւ արհեստաւորք փնտռուեց և բազմաթիւ ընտանիքներ անպատուար մնացեր են:

— Գոնեայէ 1½ ժամ հեռի Սիւլէ գիւղաքաղաքի մէջ ալ, անցեալ կիրակէ գիշեր ժամը 4ին, հրդեհ պատահելով, մինչև առաւօտ տներ և 150 չափ տուն լափիղեր է:

— Պետական խորհրդոյ որոշմամբ գարձեալ պատուիրուեց է որոց անկ է, գիտել որ վարժարան չբացուի առանց արտօնութեան, և քննեն լարդէն բացուած վարժարանաց դասական ծրագիրն:

— Մայրաքաղաքիս գաղղիական դեսպանի՝ Գոնտրանֆարդէ Սէմպէլ գացեր է, և անդ քանի մ'որ պիտի մնայ եղեր:

— Կրթական նախարարութիւնը՝ կայսերական հրամանաւ ծանուցել է վարժարանաց վերակայուաց, երկրագործական դասեր ալ աւելցունել:

— Կարնոյ կուսակալութեան հրամայուած է քննել իսպիր գաւառակի գալմագամ Հիւլի Էֆէնտիի վրայ եղած գանդաւանները: — Կաշառակերութիւն և այլ զեղծումներ, փննութեան ենթարկուած է Գոնեայի նահանգի Ենիշէնի գաւառակի գալմագամ Րիւշտի Էֆէնտի ալ այս եւ Էյրիտէի գալմագամութեան ատեն գործած զեղծմանց պատճառաւ:

— Ոստիկանութիւնը սկսած է պարպել այն տուններն, զորս անծանօթ կանայք վարձած, եւ սենեակները զատ զատ վարձու տընուած են ընտանիք չունեցող անձանց:

— Կարնոյ կուսակալութեան ենթակու պաշտօնայ զրկուած են Պայազիտ, գաւառին ելմտական եւ վարչական պաշտօնէնց ոմանց զեղծմանց վերաբերեալ գանդաւանները քննելու համար:

— Նաթալի մահմետականք՝ 1100 ոսկի հանգանակել են Հիճազի եր-

կաթուղւոյ շինութեան ծախուց համար:

— Քանի մ'որքէն կ'ըսկի ընդհանուր ամսաթուղակի մը բաշխումն: — Օգոստոսիա Սուլթանը՝ Եգիպտոսի խորհրդի նուիրեց Չպուգըլի ծովեզերեայ ապարանքը, ուր Նորին Բարձրութիւնը կը բնակէր՝ մայրաքաղաքս գտնուած ատեն:

— Կէյլէի Գուրպէլէն գիւղի մէջ, Աղարեան Միսակ աղայի 40 և 45 տարեկան տղայքն, ամսոյս 18ին, տանը զով խաղալու ատեն, կըռուի բռնուեց, կրտսերը գաշտը միւսին փորը մխել ու սպանել է:

— Քէլքիլէի մէջ հրէի մը տան հորը ինկիւր է հաւ մը՝ Հրէին որդիին հօրը ինկիւր է գայն հանելու համար: քիչ մ'ետքը ձայն չենելուն վրայ մայրն աղաղակել սկսեց և Ահմէտ անուն մէկն հօրն ինկիւր տղան աղաղակելու համար: անկէջ ալ ձայն չէ ելել, և ուրիշ մէկը՝ գարձեալ Ահմէտ անուն, հօրը ինկիւր է: Բայց անկէջ ալ ձայն չէ ելել: ասոր վրայ տեղական կառավարութիւնը հօրին մէկ ուրիշ կողմէն տեղ բանալով՝ հրէին ու երկու մահմետականաց գիւղիներն հանել է, իսկ հաւը՝ որ երեք մարդոց մահուան պատճառ եղած էր, ողջ աւողջ:

— Արնաւուտ գիւղի մէջ մահմետական կին մը՝ քանի մը տարի առաջ պատահած ընտանեկան վիշտերէ յուսահատեալ, ինքընքն հօրը նետեր խնդրուեց է:

— Իւսքիւլի շուկային մէջ հրդեհ պատահելով՝ 2 ու կէս ժամ տներ և 400 չափ խանութ եւ ուրիշ շէնքեր այրել են:

— Քէլքիլէի կողմերը (Սէլանիկի նահանգ) ոսկեհանք մը գտնուած է: Եւրոպայէ երկրաչափներ ու գործիքներ կը բերուին շահագործելու համար:

— Պանտրմայի մէջ, Մէլիմէն-Պողատ ըսուած տեղը, անցեալ շաբաթ առաւօտ գինետան մը մէջ հրդեհ ծագելով՝ երկու ժամ տներ է: Երկու հայոց (կոշակար ու վաճառական) խանութներ, արտոն մը, երկու կով, մէկ էջ, 350 քիլէ ցորեն և մեծաքանակ խոտ սյրեր են: Գինեպան ձեռքի լամպար անուշադուլութեամբ սրբութոյ տակաւին լող գիշեր, տակառ պայթեց, հրդեհին պատճառ եղել, գինեպան երկտարաքին հանգրծաներն այրել, և սպասաւորին երեսն, ձեռքերն ու ոտքերն տոչորել են: Պառաւ մ'ալ, որ ինքընքն պատուհանէն վար նետեր է, զըլխէն ծանրապէս վիրաւորուել է:

Բոլ Սքիֆանոլիի կսկը Լոնտոնի մէջ բացուեցաւ, որոյ թարգմանութիւնն է հետեւեալը:

« Բաւի Սթէֆանովիք Սթիլիքի, զգալով կեանքիս վախճանը, այսօր՝ երկուշաբթի, 16 Յուլիոյ յամին շնորհաւ 1900ի, ես ստորագրեալս, Բաւի Սթէֆանովիք Սթիլիքի, իտալական հպատակ, բնակեալ Կ. Պոլսոյ մէջ, առողջ միտքով կը բաղձամ վերջին պարտականութիւններս կատարել հանգիստ եղբորս ու մարդկութեան ներկայ ինքնազիր կտակովս: Կ'ուզեմ որ թաղումս շատ պարզ ըլլայ, առանց ճոխութեան և ցոյցերու: Պիտի թաղումս Թէրէֆիլ մեր ընտանեկան դամբարանին մէջ՝ Վեջ ամիս վերջը ոսկորներու Այլակերպութեան եկեղեցիին թաղական խորհուրդին միջոցաւ, պիտի զետեղուի նոյն եկեղեցիին մասնաւոր ներկուղին մէջ՝ մեր միջոցաւ շինուած, և ուր կը գտնուին ծնողացս ոս-

կերքը: Այդ նպատակով 1000 ոսկի կը կտակեմ Այլակերպութեան եկեղեցիին: Նաեւ 1000 ոսկի ալ գերեզմանատան՝ գերեզման վայելելու վիճակի մէջ պահելու համար: Ս. Առաքելոց տունն օրը, առանց աղմուկի, ընդհանուր հոգեհանգիստ պիտի կատարուի մեր ամբողջ ընտանեաց համար, յիշելով նաեւ Ծանծիի, Էլէնի, Սթէֆանովիքի, Տիմիթիոսի, Բաւիի, Իսթիքի անունները: Հետեւեալ եկեղեցեաց կը կտակեմ. Ֆէնէրի Պատրիարքական եկեղեցիին՝ 1000 ոսկի. Բերայի Ընծայումն Ս. Աստուածածնի եկեղեցիին՝ 500. Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցիին՝ 500. Դաւթիկոյ Սաքրըզինեռու Ս. Յովհաննէս եկեղեցիին՝ 1000. Դատը գիւղի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցիին՝ 2000, իբրեւ պահեստի գրամագրութիւն շինութիւնը աւարտելու, նորոգելու եւ ծախքերը հոգալու: Սաքրըզի Ս. Վիքթոր եկեղեցիին՝ 500:

Կը կտակեմ հետեւեալ վարժարաններուն. Աղբային մայր վարժարան՝ 3000 ոսկի. Ֆէնէրի թաղային վարժարան՝ 500. Ֆէնէրի աղջկանց Եոթքիմիան վարժարան՝ 500. Բերայի աղբատ աղջկանց վարժարան՝ 1500. Դաւթիկոյ Յուսեփ վարժարան՝ 600. Բերայի մանչերու թաղային վարժարան՝ 500. Դատը գիւղի յունական վարժարան՝ 1000. Իտալական մանչերու վարժարան՝ 500. Սաքրըզի յունական վարժարան՝ 1000. Իտալական աղջկանց վարժարան՝ 500: Նոսեւ 1300 ոսկի կը կտակեմ քոստանդնուքի վարժարաններու բաշխուելու համար, ինչպէս նշանակած եմ:

« Կը կտակեմ հետեւեալ հիւանդանոցներուն. — Ենտի Գուլէի Յուսեփ Աղբային հիւանդանոց՝ 3000 ոսկի. Սաքրըզի Սթիլիքիին հիւանդանոց՝ 200. Կ. Պոլսոյ իտալական հիւանդանոց՝ 500:

Կը կտակեմ Կ. Պոլսոյ զանազան ընկերութեանց. — Յոյն տիկնանց Աղբատասէր (Սիլիքիսոս) ընկերութեան՝ 1000 ոսկի. Գատըգիւղի Բարեօրաց ընկերութեան՝ 500. Սոյիլէթա Սթիլիքիին՝ 400. Սոյիլէթա Սթիլիքիին Իտալական Իտալիանա՝ 300 Կ. Պոլսոյ ֆրանսական բարեգործական ընկերութեան՝ 300. Կ. Պոլսոյ անգղիական Տորքոս ընկերութեան՝ 300. Կ. Պոլսոյ Ֆէրիքէզիի իրթիթ Սթիլիքիին ապաստարանին՝ 1000:

« Սթէնքի բարեգործական հաստատութեանց կը կտակեմ՝ հետեւեալ գումարները. — Տղոց հիւանդանոցին՝ Բարձր. Սթիլիքի իշխանութիւն հովանաւորութեան տակ՝ 100000 տրակի, Էլիսի քաղաքային հիւանդանոցին՝ 50000. Տրամաբարթի իշխանութեան 30000. Հաճի Գոսթիի հիւանդանոցին՝ 30000:

« Հիւսեփալ գումարները կը կտակեմ Կ. Պոլսոյ աղբատներուն. — Իտալական աղբատներուն՝ 200. Օսմանեան՝ 300. Յոյն՝ 300. Հայ Դերիգորիան՝ 200. Հայ Հոմէական՝ 200, հրեայ՝ 200: Աղբատաց յատկացեալ այս գումարներուն բաշխումը պիտի կատարուի սապէս. — Իտալացիներուն՝ իտալական հիւանդանոցին միջոցաւ, որուն պիտի յանձնուի գումարը և որ իրեն ջալակի պիտի ունենայ Կ. Պոլսոյ իտալական գաղթականութեան անհրաժեշտութեան մէջ: Յոյներուն պիտի յանձնուի բարեկամիս՝ Պ. Թէոտոր Մալիքիորատիոյ, որպէս զի իւր ուղած եղանակովը կատարէ բաշխումը: Միւս չորս հասարակութեանց համար, գումար պիտի

յանձնուի իւրաքանչիւրին կրօնական պետին, որ իւր հասարակութեան ընտիր անդամոց մէկին հետ պիտի բաշխէ վերոգրեալ գումարը:

« Չանաղաններու կը նուիրեմ. — Տիկին Մառի Լէոնտաս խրիստովէրնիսի՝ 3000 օսմ. ոսկի. Վէրտի Լաւրոյի այրին, Աթէնք բնակեալ՝ 1000. Բոնիթանէի Սալիի Լաւառներին՝ 3000. Պ. Հէնքի Պարքարտոյի՝ 1200. Բանաթօթ Եսէնթիի այրին՝ 500. Թալաֆինոս ընտանեաց իւրաքանչիւրին՝ այսինքն Էրամիմոստոս, Նիքորէցի ու Լուքա՝ 300. Վիլէրօ Թալաֆինոսի այրին՝ Սաքրըզի մէջ, 400. Սթիլիքիս Բ. Սթիլիքիի, Գալարնա բնակեալ, 1000. Եթէ ատիկա մնա՞նք, իւր այրին ու աղջիկներուն յատկանալու պայմանով. Օր. Մառի Գալաթիքորէսի՝ 600. Բարեկամիս՝ Երկի Պաֆայի, Աթէնքի մէջ Բօիլի՝ 500. Օր. Էլէն, Սօֆի ու Մառի Անտոէ Գուստուրիթիսի՝ 1500. Տիկին Արկիւր Եանի Գալփօրէսի՝ 5000. Բէրայի Մալիքիորատիոյ այրին՝ 1000. Տէսքէնա Գ. Սիլիքի-Նոյի (Ծնեալ Սալիի) 5000. Էլէոնոր Նիլիթի ընտանեաց՝ 400. Լոնտոնի մեր գործակալին՝ Պ. Օշպիի՝ 300 անգլ. ոսկի. Բերայի տանս ու ամբարանոցիս սպասաւորաց՝ 1400, որ պիտի բաշխուի ներկայ կտակին կցուած ծանօթագրութեան համաձայն, զոր ստորագրած եմ: Սիլիքիս Էլէն Սթէֆանովիք Սթիլիքիին՝ 50,000 անգլ. ոսկի. Երրորդութեան Ե. Սթէֆանովիք Սթիլիքիին՝ 50,000 անգլ. ոսկի: — Ներկայ կտակագրիս կրտակատար կը կարգեմ եղբայրս Եանի Սթէֆանովիք Սթիլիքի և երրորդութեան Էլիքիս Եանի Սթէֆանովիք Սթիլիքիին:

« Եանի Սթիլիքի, որոնք Լոնտոն կը բնակին՝ իմ բոլոր շարժուն ու անշարժ ստացուածքս՝ ուր որ ալ գտնուին, ընդհանուր կտակալ կը կարգեմ եղբայրս՝ Եանի Սթէֆանովիք Սթիլիքի, որ Լոնտոն կը բնակի, և պարտի նախ բոլոր հարստութեան հաշուեյարդարութիւնը կատարել, ստակ աւանդ ձգելու հաշիւէն ունեցած պարտքս վճարել, բնակարանս գտնուած բոլոր օտար տէրութեան արժէթուղթերուն արժէքը գանձել. բոլոր ունեցած պարտքերս վճարել, յուղարկաւորութեան ծախքերը հատուցանել եւ ըրած գանձարան կտակներս անձերու և բանակարան հաստատութեանց կանխիկ վճարել, առանց ծախքի և անդրեկան գանձում յատուկ տուրք վար դնելու: Անգղիայէն գուրս եղած բոլոր կտակներուս համար՝ Ատոնցմէ վերջը եղբայրս պիտի տիրութեան հարստութեանս մնացած մասին՝ դրամ, անշարժ կտակած, կարասի և ամէն տեսակ առարկաներս: — Դրուած Կ. Պոլսոյ մէջ Յուլիս 14ին 1900:

Պատուաւեան, Ասիկան և Պատեօն: — Պիլիսի նահանգի Մանազկերտ գաւառակի գալմագամութիւնը՝ կղզեաց գալմագամ Թէփիկ պէյ Էֆէնտիս: Երրորդ աստիճանի Մէհմետի՝ Պէյրուլի իտալական հիւանդանոցարանի առաջին թարգման Գալարնի Գրոլէի: — Կայսերական անձնական գանձուն համարակալութիւնը՝ Պետական խորհրդոյ անդամներէն Սալիի Էֆէնտի, փոխանահանի Մէհմետի՝ Պարպի կուսակալ ու հրամանատար Մուսթաֆա Նուրի փաշայի: — Տէփիլիքիոնէի վերատեսչի օգնական կարգեցաւ՝ Կարապետ Ժոյ անդամներէն Սիւլէյման պէյ, փո-

խանակ Պէհմետի պէյի՝ որ ելմտական Ժոյի անդամ անուանեցաւ: — Թէքէ գաւառի կառավարութիւնը՝ Լիմիի կառավարիչ Հիւսէյն Բէնան պէյի: — Լիմիի կառավարչութիւնը՝ երբեմն Սղերդի կառավարիչ Լուիֆի փաշայի: — Գոնեայի նահանգի Ալայի գաւառակի գալմագամութիւնը՝ երբեմն Ենիպազարի գալմագամ Մահմուդ Մահմուդի: — Պարպի գալմագամութիւնը՝ Պիլիքի գալմագամ Սիւլէյման Նալայ Էֆէնտի: — Պարպի գալմագամութիւնը՝ Պիլիքի գալմագամ Հիւսէյն Էֆէնտի: — Մաքսային խորհրդոյ անդամ կարգեցաւ մաքսային քննիչներէն Անտոն պէյ Բէն Էլիս: Սանիյէ Միլիթմայիլի աստիճանաւ:

Կ Ը Խ Ն Դ Ր Ո Ի Ի

Լրագրոյս հետ բաժանորդութեան հաշիւ ունեցողներէ՝ ԱՆՅԱՊԱՆՆԱՐԵՆ:

Դ Ր Ա Մ Ա Կ Ա Ն

Կ. Պոլիս, 29 Ապրիլի 1901	
Օսմանեան Բոնսոյիտէ . . .	25-31
Րուսիայի Սերկաթուղի Ֆրանգ . . .	90-25
Թմարուէյ . . .	1.0. 650
Օսմանեան իրան 100 դրուէն	
Մէհմետի	108-5
Մէթալիք	102-
Հիւսէյն	103-75
Վեցոց	103
Րուսիայի թղթագրամ	8-60
Ռուսիայի Բոլ	90-30
Գաղղիական լիրա	87-25
Անգղիական «	110-5
Գրիմից	51-7

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

« Ռուսներոյ թագաւորն ի վիճակէն ապրելութեան ատեն զինուորական պայմանագիր մը կնքեց է Աւստրիոյ հետ:

« Չինաստանի Հոնկ-Գոնկ նահանգի մէջ՝ անկարգութիւններ եղեր են:

« Թրանսպալի նախորդ ընդհանուր գատակալ Պրոքսմա հրացանի բռնուել է անգղիացիներէ, դաւադրութեան յանցանքով:

« Ամսթերտամի (Հոլանտա) մէջ ընկերութիւն մը կազմուեց, եւ Հոլանտայի ու Պելճիոյ ամէն կողմեր մասնաճիւղ հաստատուել է՝ Անգղիայէ մ'ը եւ բան չընելու, եւ առ այս՝ ամենուն յորդոր կարգաւ համար:

« Չինաստանի արքունիքն ի Բեյլին պիտի ուղեւորի՝ 1200 սպայ ու քանի մը հազար հոգիէ բաղկացեալ կարաւանով մը:

« Մարտի Լիւրը՝ զօրք կը հաւաքէ եղեր՝ սպանիացեաց վատող լեռնականները պատժելու համար:

« Սպանիոյ փաթիլէնէն ու վալանսիա նահանգաց քանի մը գիւղեր ողողուեց, տեղ տեղ երկուեկութիւնը ընդհատուեց, եւ բազմաթիւ ընտանիքներ հեղեղաց մէջ մնացեր են՝ օգնութեան կարօտ:

« Ի Փարիզ գատի կ'ենթարկուի անձ մը Անգլիոյ դէմ անարգական նկար մը հրատարակելուն համար:

« Չինաստանի մէջ երկու հոգի գլխատուեց են՝ շողեռաւ մատակարար Լահր անուն անձն սպանելուն համար:

« Կանտայէ (Սպանիա) հեռագրուած է թէ՝ պապականաց ու բողոքականաց գերեզմանատներ հեղինքներ քանդուցան, 300 դիակ հանուեցան քուլեցան, մէկ մասը մինչեւ ծով, եւ Ժողովուրդը դաշտերն ելած է մեռելները քննելու համար:

